

Technológia riadenia tunelových stavieb

Ing. Petr Svoboda, Ph.D., SPEL, spol. s r.o.
Ing. Jiří Bartoň, SPEL, spol. s r.o.

Dokumentace, normy

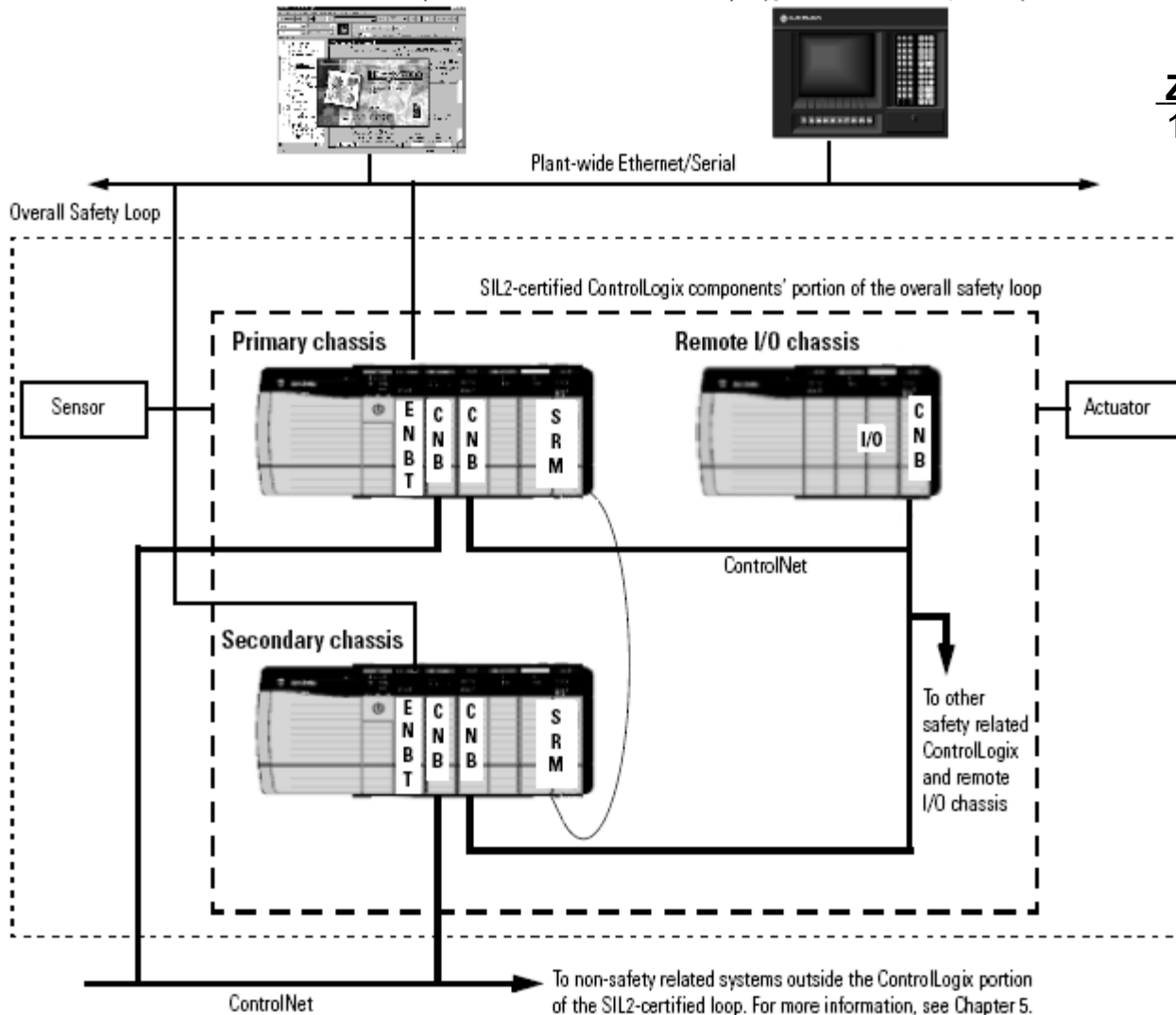
2004/54/ES Směrnice evropského parlamentu a rady

TP98 – Technologické vybavení tunelů pozemních komunikací

EC 61508 normy o funkční bezpečnosti

Spolehlivost komponent

Střední doba poruchy - The Mean Time Between Failure (**MTBF**)
 1756-L63 ControlLogix 8 Mb Controller 2,210,091 h = 252 let

Základní konfigurace:

1756-A07 Chassis MTBF=18,976,533

1756-CNBR
 MTBF=4,449,640

1756-PA75 zdroj MTBF=7,040,923

1756-L63 procesor
 MTBF=2,210,091

MTBF=1146879
130 let

To non-safety related systems outside the ControlLogix portion of the SIL2-certified loop. For more information, see Chapter 5.

Topologie sítě

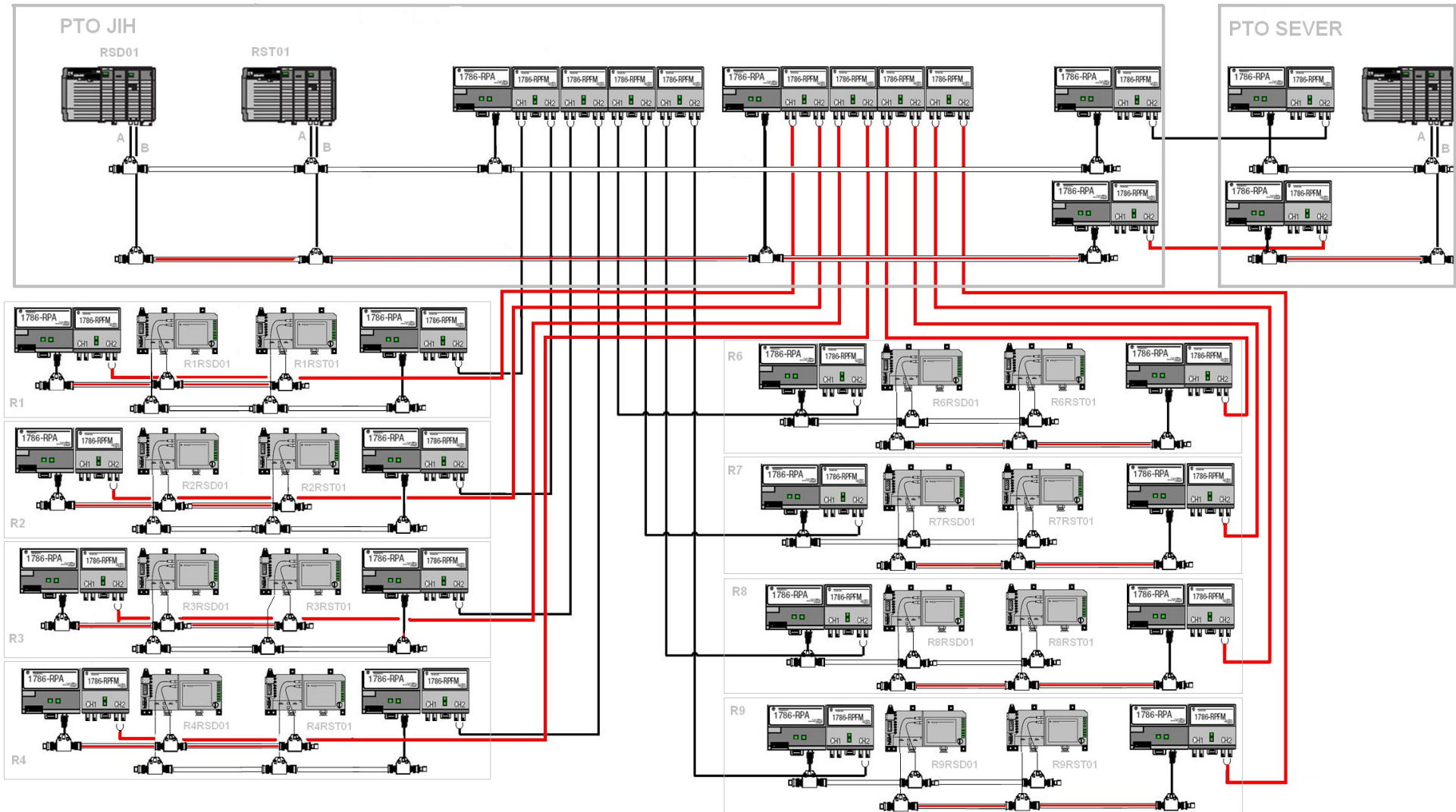
- redundanční kruh
  - vhodné pro jednodušší technologie typu řízení dopravy
  - nižší pořizovací náklady
  - nutný menší počet optických vláken
- redundanční hvězda
  - vhodné pro složité technologie typu ovládání energetiky v tunelu
  - větší celková datová propustnost sítě
  - menší možnost narušení chodu sítě (výpadkem napájení, fyz. narušením)

Požadavky na datové přenosy

- spolehlivost
- redundance – bezvýpadkový přechod na red. kanál
- rychlost
- bezpečnost
- plánované přenosy

Možnosti: ControlNet, Průmyslový Ethernet, Profibus

RS topologie, Tunel Panenská

Centrální vs. decentralizované řízení

- **Decentralizované řízení** = rozdělení problému řízení na samostatné celky

Výpadkem části automatů nedochází k výpadku celého systému, pouze k omezení jeho funkcionality.

- **Centralizované řízení** = centrální automat řídí všechny procesy buď přímo, nebo pomocí dalších automatů

Výrazně snazší implementace z hlediska SW, jasně definované vazby, kolaps systému v případě výpadku centrálního automatu.

Vhodným řešením je kombinovaný přístup.

Redundance automatů

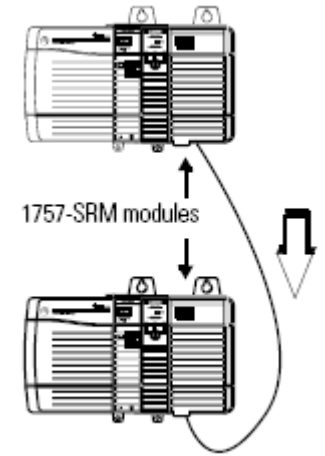
Automatický záskok v případě chyby:

- HW chyba primárního automatu
- HW chyba komunikační karty
- Závažná SW chyba primárního automatu
- Výpadek komunikace u primárního automatu

Přechod do jednoho scan cyklu tj. cca 100ms

Redundance napájení

Samostatné rozváděče v pož. oddělených sekcích

Vazby ŘS na ostatní technologie

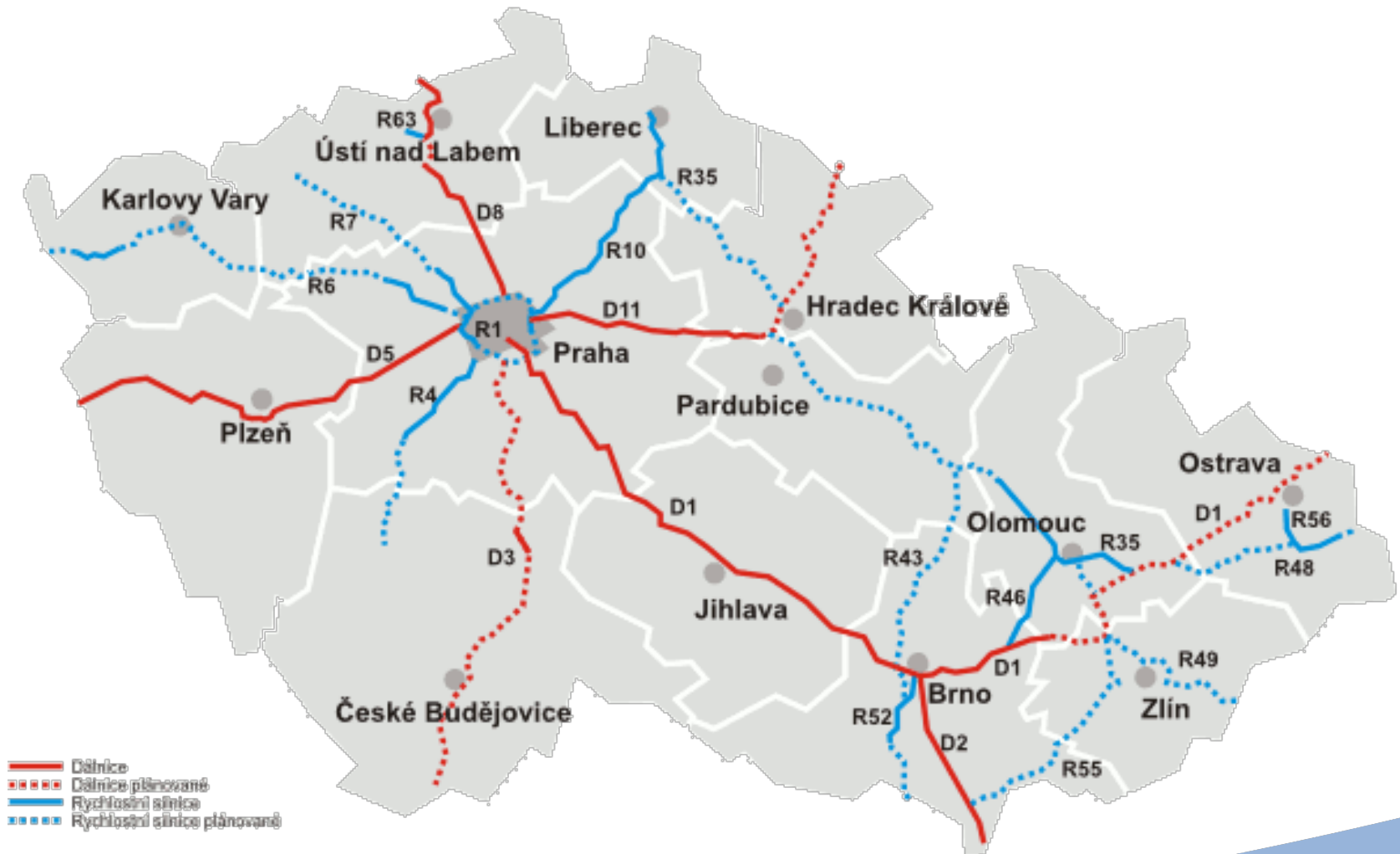
- každý datový paket musí mít dostatečnou kontrolu přijatých dat (preferenčně CRC)
- použitý komunikační protokol musí být otevřený a s volně dostupnou kompletní dokumentací
- používat pouze standardizované protokoly
- výpadek komunikace musí být detekovatelný např. pravidelnými kontrolními pakety
- systém musí být schopen navázat komunikaci i při fyzickém odpojení a znovupřipojení linky

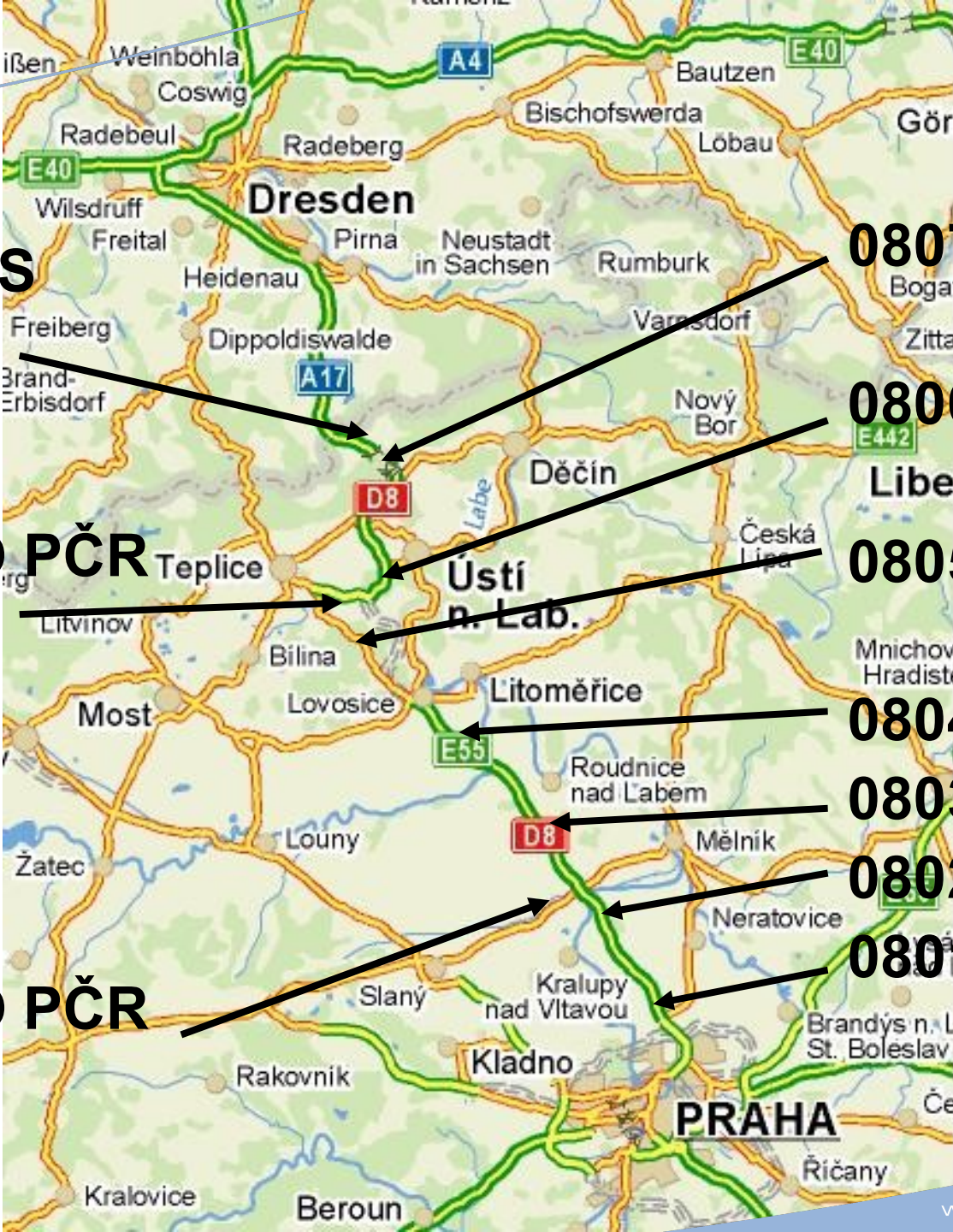
Z hlediska spolehlivosti je nepřijatelné mezi ŘS a řízenou technologií vkládat prvky s nízkou a prakticky nedefinovatelnou mírou spolehlivosti typu průmyslové PC s operačním systémem!

Aplikační příklady

TUNELOVÝ KOMPLEX PANENSKÁ,
LIBOUCHEC

Dálnice D8 – trasa

**SSÚD a HZS
Petrovice**

0807 – 23,3 km

**SSÚD a DO PČR
Řehlovice**

0806 – 4,2 km

0805 – 16,4 km

**SSÚD a DO PČR
Nová Ves**

0804 – 13,4 km

0803 – 16,4 km

0802 – 8,9 km

0801 - 9,6 km

Tunel Libouchec – technická data

Kategorie tunelu T 9,5 (dvouproudový, jednosměrný)

Délka LTT 535 m (z toho 488 m ražených)

Délka PTT 454 m (z toho 408 m ražených)

ŘS v PTO s technologickou místností

ER – 60 reproduktorů, 11 SOS, 37 kamer

EPS, EZS, radiové spojení, MaR

6 dvojic ventilátorů

1 rotační UPS

Tunel Panenská – technická data

Kategorie tunelu T 9,5 (dvouproudový, jednosměrný)

Délka LTT 2 201 m (z toho 1 992 m ražených)

Délka PTT 2 196 m (z toho 1 975 m ražených)

ŘS ve 2 PTO s technolog. místnostmi a 8 propojek

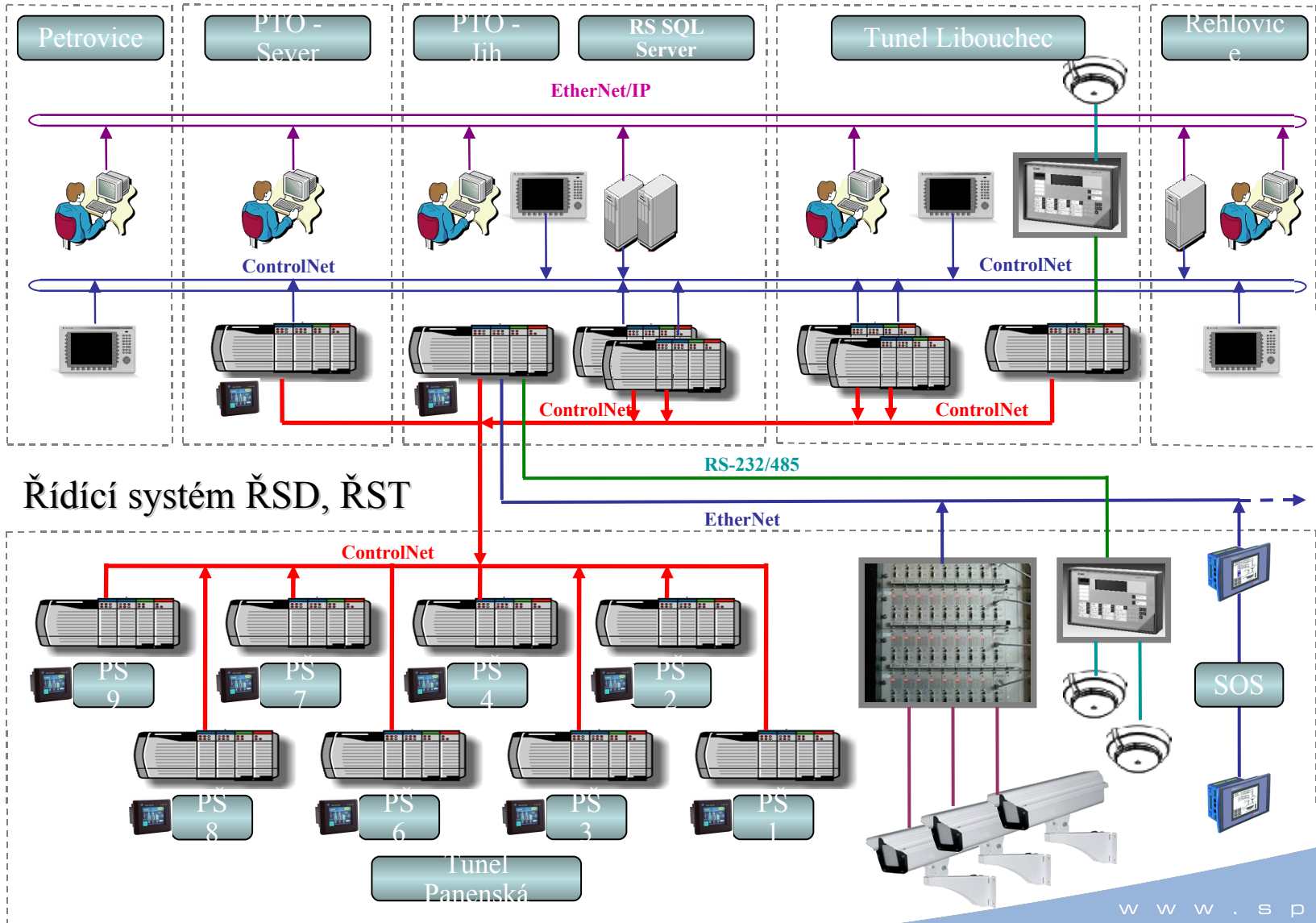
ER – 361 reproduktor, 35 SOS, 128 kamer

EPS, EZS, radiové spojení, MaR

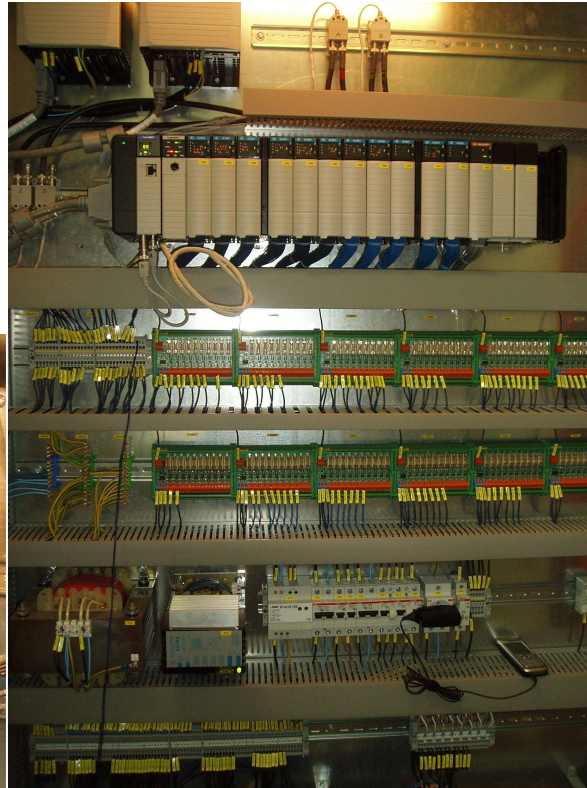
12 dvojic ventilátorů

2 rotační UPS na severu a jihu

Tunelový ŘS – blokové schéma

ŘS – spodní úroveň

FM200

Úsek G - Tunel Panenská

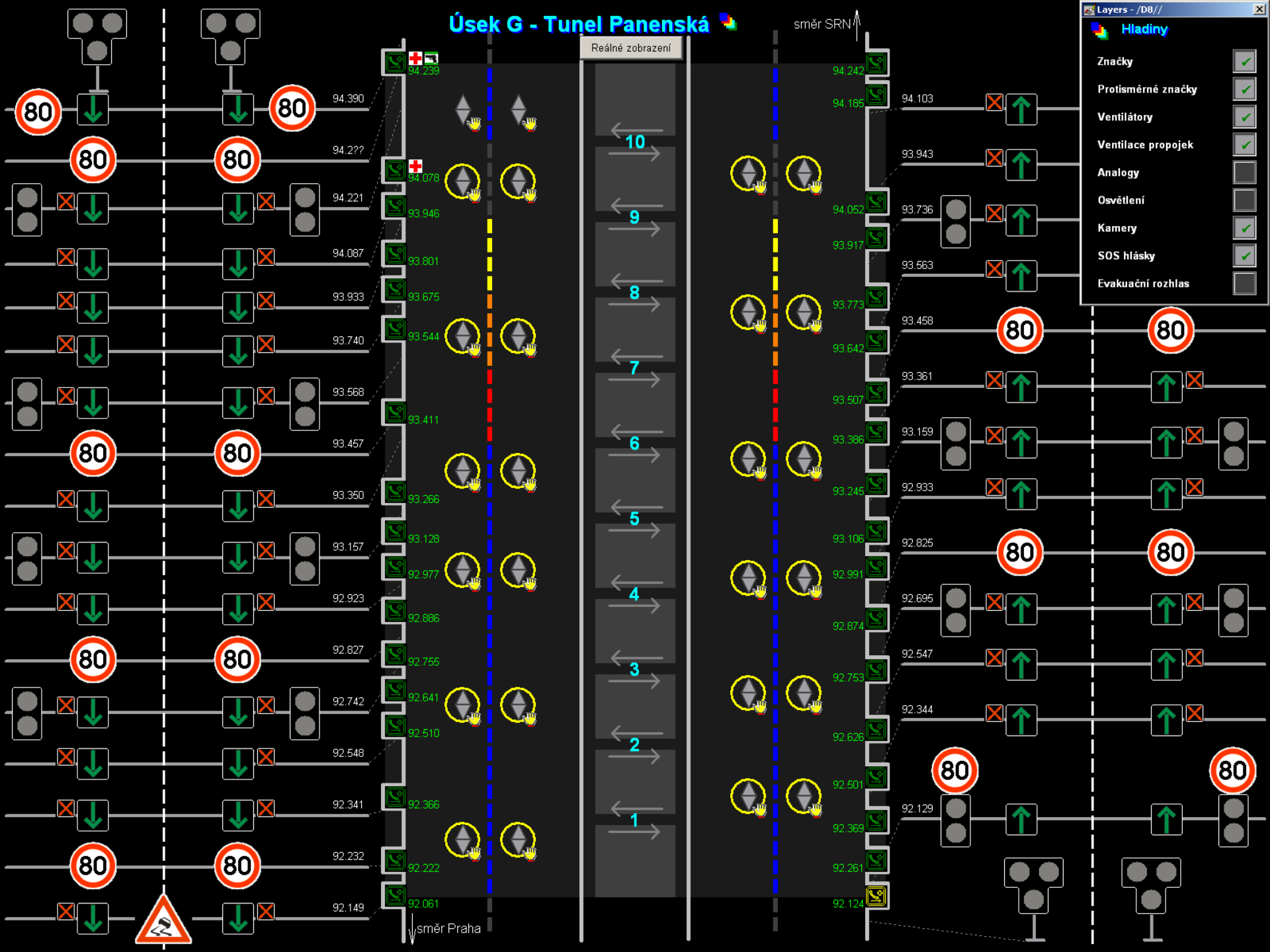
směr SRN

Layers - /D8//

Hlady

- Značky
- Protisměrné značky
- Ventilátory
- Ventilace propojek
- Analogy
- Osvětlení
- Kamery
- SOS hlásky
- Evakuační rozhlas

Reálné zobrazení

směr Praha

Ovládání značky

Zavři

Značka číslo: Značka [7]

Aktuální stav:

Poruchy:

Porucha A:	☐	Porucha F:	☐
Porucha B:	☐	Porucha G:	☐
Porucha C:	☐	Porucha H:	☐
Porucha D:	☐	Porucha I:	☐
Porucha E:	☐	Porucha J:	☐

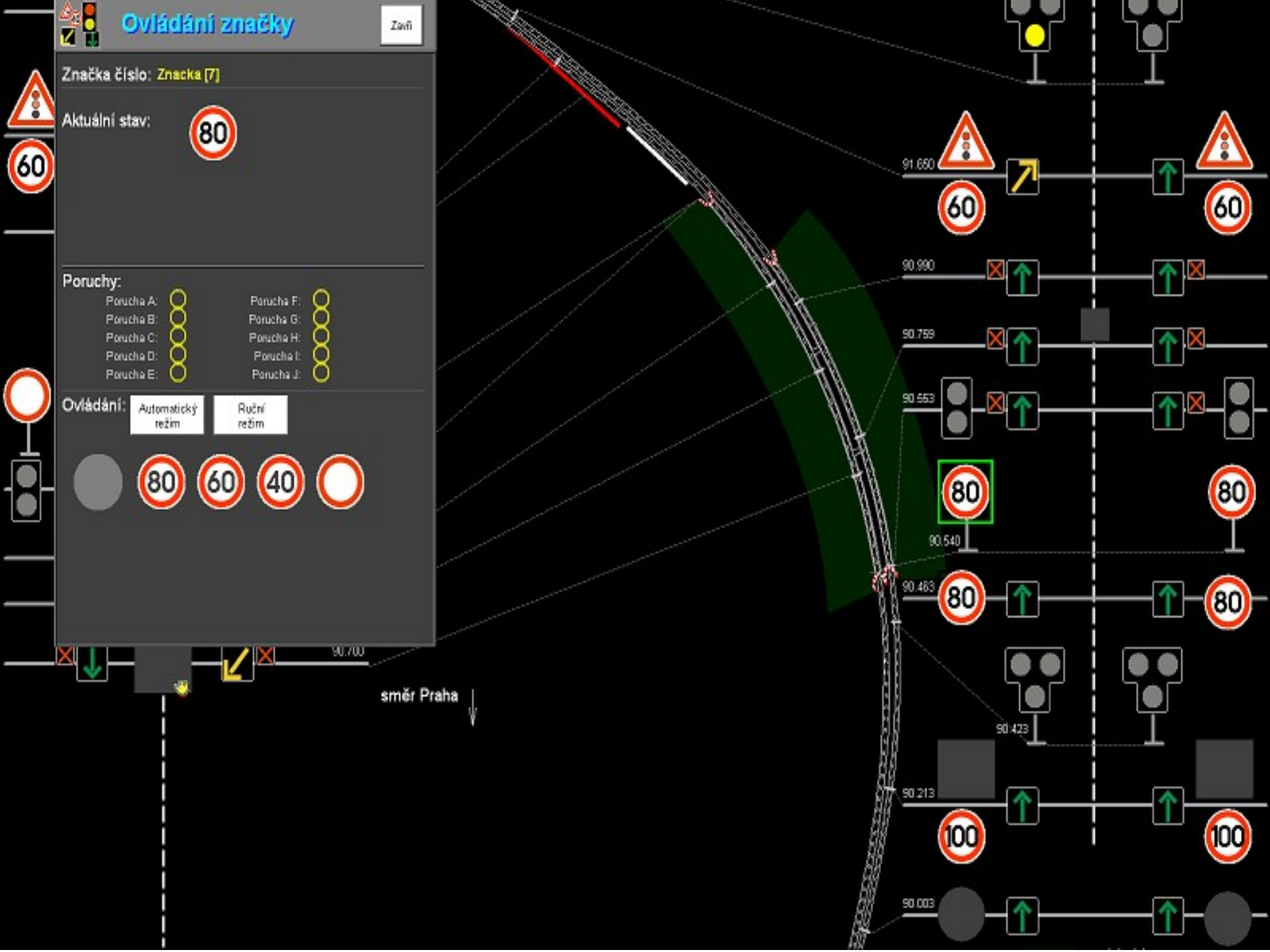
Ovládání:

Automatický režim

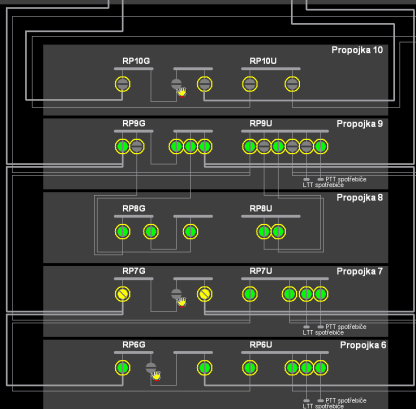
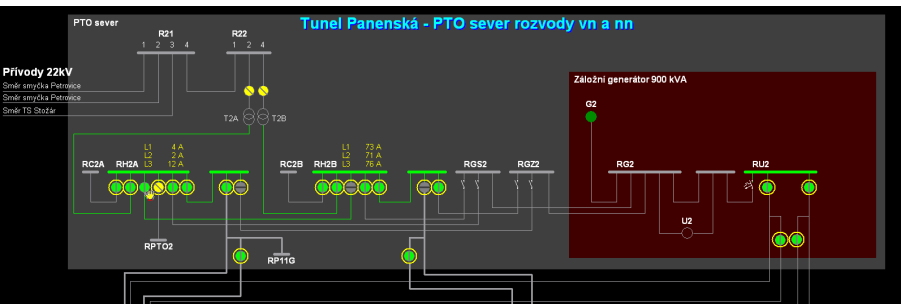
Ruční režim

směr Praha ↓

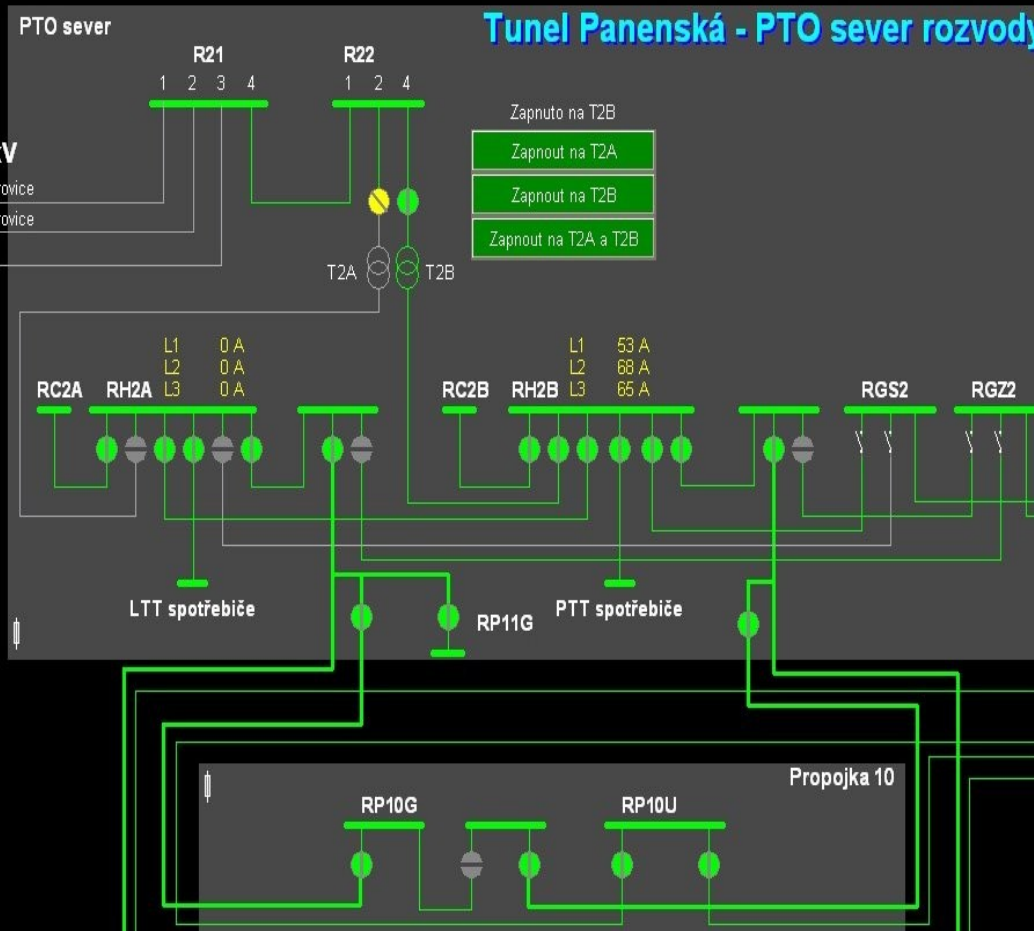

SCADA

Alarmy z EPS sever:
LTT požár 94,234 km - 94,127 km severní portál
LTT požár 94,127 km - 92,180 km tunel
LTT požár 92,180 km - 92,066 km jižní portál
Požár propojka P6S - P610 (senzáce)
Stisknutí požární tlačítka v SOS Místce v PTT - sever
Stisknutí požární tlačítka v SOS Místce v LTT - sever
Stisknutí požární tlačítka v propojce P6S - P610
Požár v PTO sever
Porucha EPS v PTO sever
Otevírán klíčový trezor - PTO sever

Prívody 22kV
Směr smyčka Petrovice
Směr smyčka Petřovice
Směr TS Stožár

Evakuační rozhlás Panenská

LTT   **PTT**

Rozvod 100V   Okruh   Okruh   Rozvod 100V

Centrální   ZAP   VYP   VYP   ZAP   ZAP   VYP   VYP   ZAP

Smyčka: Rozvod 100V   Okruh   Okruh   Rozvod 100V

5   ZAP   VYP   VYP   ZAP   10   ZAP   VYP   VYP   ZAP

4   ZAP   VYP   VYP   ZAP   9   ZAP   VYP   VYP   ZAP

3   ZAP   VYP   VYP   ZAP   8   ZAP   VYP   VYP   ZAP

2   ZAP   VYP   VYP   ZAP   7   ZAP   VYP   VYP   ZAP

1   ZAP   VYP   VYP   ZAP   6   ZAP   VYP   VYP   ZAP

Hlášení: Hraj   Požár v tunelu   Požár v tunelu   Hraj

                         Hraj   Nehoda na dálnici   Nehoda na dálnici   Hraj

                         Hraj   Nehoda v tunelu   Nehoda v tunelu   Hraj

                         ZAP   Propojky   Požár v tunelu   Hraj

                         Hraj   Hraj   Nehoda na dálnici   Hraj

                         Hraj   Hraj   Nehoda na dálnici   Hraj

Veškerá algoritmizace a řízení musí být obsažena v automatech, ve vizualizaci nemá co dělat.

Rozsáhlé systémy a jejich riziko bezpečnosti

Děkuji za Vaši pozornost

SPEL, spol. s r.o.

DDT – divize dopravních technologií

<http://ddt.spel.cz>

psvoboda@spel.cz